

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Георги Димитров Митрев

за дисертационния труд на Кирил Валентинов Младенов за придобиване на образователна и научна степен „доктор“, на тема:

„Асирийският цар Асархадон (681-669 г.пр.Хр.)“

Дисертационният труд на Кирил Валентинов Младенов е посветен на тема от историята на Древния Изток, която се разглежда за първи път в българската историография. В обем от 371 страници (текст и приложения) се изследва управлението на асирийския цар Асархадон (681-669 г.пр.Хр.). Темата е значима, както и самата царска личност, на която е посветена, и дава надежди за успешно начало в областта на асириологията. Дисертацията би могла да заеме важно място и в цялостната, иначе скромна, ангажираност на модерната ни историография с този дял от историята на Стария свят.

Структурата на темата е формирана с ясното разбиране на същността на проблематиката, която освен чисто исторически аспекти притежава и изразен биографичен характер и същевременно обективна зависимост от ограничените писмени свидетелства и езика на надписите. Докторант Кирил Младенов е успял да съчетае успешно историзма с постиженията на съвременната асириология в областта на лингвистиката. Това проличава особено добре в първа глава, която представя и коментира текстовете за и от асирийския цар Асархадон и неговото управление. Научните приноси в тази част на дисертацията се свързват с подробен разбор и внимателен критичен анализ на писмените паметници, като се аргументират нови становища и хипотези относно хронологията и развитието на кампаниите на Асархадон, както и относно идентичността на засвидетелствани в изворите личности. Опирайки се на достиженията в съвременната историография, Кирил Младенов прави опит да обясни стилово приликите и разликите в различните редакции на надписите, както и да изследва еволюцията

на титулатурата на Асархадон в тях. Това, което би могло да се добави обаче в тази част, е визуалното представяне на паметниците с клинописните текстове. Според мен, дори само с няколко образа и графични илюстрации, те биха придали още по-завършен вид на изложението.

Управлението на Асархадон, с цялата сложност относно неяснотите около възцаряването му; посоката и датирането на военните кампании; хронологията и последователността им, е представено умело и с прецизност във втората глава на научния труд. Независимо от фрагментарния и често неясен или несигурен характер на използваните сведения тази втора глава заема основно място в изложението. Въпреки, че авторът не посочва в автореферата приноси в нея, мисля че трябва да се подчертае, че разработването ѝ е резултат от успешното използване на значима по обем изворова база и съвременни изследванията, като голяма част от изследванията и идеите се въвеждат за първи път в българската историография. В някои случаи и тук би било добре да се приложи графична документация и илюстрации, например, във връзка със строителната дейност на Асархадон, като същевременно се използват и археологически материали, при наличието на такива.

В последната част, според Кирил Младенов, е направен опит за използване на психоисторически подход при анализа, като целта на този рядко срещан метод в историографията е да преразгледа популярни и определящи в съвременната литература определения за Асархадон. Едно от тях е за здравословното състояние на владетеля и влиянието му върху неговото управление. Наблюденията на докторанта показват, че здравословните проблеми на асирийския цар се проявяват основно в края на управлението му и не могат безкритично да се използват като обяснение на по-ранни събития. От друга страна, въпреки че липсват сведения за детството на Асархадон, то важните събития, случили се през този период, несъмнено го оформили като предпазлив и внимателен владетел. Трябва да се отбележи, че един подобен подход на изследване на факторите за формирането на личността на владетеля е напълно оправдан, естествен и обичаен за подобна тема.

Авторефератът на дисертацията показва правдиво и точно основните проблеми и дискусии в нея. Автосправката за приносите на дисертацията отразява обективно научните постижения и приноси на автора при изследването на личността и управлението на асирийския цар Асархадон.

Публикациите на докторанта по темата на дисертацията са общо две. Би било добре да се продължи публикационната дейност и да се помисли за цялостно издаване на дисертационния труд.

В заключение трябва да се отбележи, че основната цел, която си поставя автора с разработването на настоящия труд, е изпълнена. Той е успял да предложи едно пълно изследване на управлението на асирийския цар Асархадон, на основата главно на различни видове местни извори. Дисертацията отговаря на всички изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. Това ми дава основание да изразя своето положително становище и да препоръчам на Научното жури да присъди на Кирил Младенов образователна и научна степен „доктор“.

Пловдив, 9.04.2017 г.

Доц. д-р Георги Митрев

ПУ „Паисий Хилендарски“